

fleira til, og innstæða stefnanda nam verulegum fjárhæðum, virðist ekki unnt að líta svo á, að stefnandi hafi með þessu gefið stefnda ástæðu til að ætla, að hann gæfi honum eftir innstæðu sína. Verður því ekki talið, að krafan sé niður fallin fyrir eftirgjöf, og leiðir það til þess, að telja verður hana enn í gildi, þar eð öðrum sýknuástæðum virðist ekki til að dreifa.

Stefndi hefur ekki gert athugasemdir við einstaka liði á reikningi stefnanda og ekki lagt fram viðskiptareikning hans fyrir árið 1948, eins og þegar hefur verið tekið fram. Verður reikningur stefnanda því tekinn til greina, eins og hann er, að því undanskildu, að rétt þykir að lækka hann vegna vöruúttektar á árinu 1948, sem stefnandi taldi, að mundi vera vanfærð á reikningnum, eins og fyrr segir. Virðist eftir atvikum hæfilegt að áætla, að hún hafi numið kr. 1000.00, enda hefur stefndi ekki hirt um að upplýsa, hve miklu hún næmi. Verður því niðurstaða málsins, að stefndi verður dæmdur til að greiða kr. 24.028.00 ásamt 6% ársvöxtum, sem reiknast frá 1. janúar 1949 til greiðsludags.

Eftir atvikum þykir rétt, að málskostnaður falli niður.

Dómsorð:

Stefndi, Helgi Benediktsson, greiði stefnandanum, Hjálmari Jónssyni, kr. 24.028.00 ásamt 6% ársvöxtum frá 1. janúar 1949 til greiðsludags.

Málskostnaður fellur niður.

Dómi þessum ber að fullnægja innan 15 daga frá lögbirtingu hans að viðlagðri aðför að lögum.

Föstudaginn 11. marz 1955.

Nr. 55/1954. **Ákærvaldið** (Vagn E. Jónsson hdl.)

gegn

Jóni Sigurðssyni (Sveinbjörn Jónsson)

og

Sveini Einarssyni (Einar B. Guðmundsson).

Dóminn skipuðu hinir reglulegu dómara Hæstaréttar.

Líkamsárás. Þjófnaður.

Dómur Hæstaréttar.

Eftir að máli þessu var áfrýjað til Hæstaréttar, hafa ný próf farið fram í því. Vitnin Tómas Albertsson, Einar Jóhann

Einarsson, Guðrún Lára Guðmundsdóttir, Árni Þór Jónsson, Jón Kristinn Halldórsson, Róbert Freeland Gestsson, Kristólína Þorleifsdóttir, Sverrir Ragnar Bjarnason og Bjarni Bjarnason lækni hafa staðfest framburð sinn með eiði, en það hafði verið látið undir höfuð leggjast í héraði. Þá hefur vitnið Sigurður Örn Einarsson verið samprófað við ákærða Svein Einarsson. Hefur vitnið haldið fast við framburð sinn í höfuðdráttum, en kveðst þó ekki beinlínis geta sagt um, hvort maður sá, er síðar reyndist ákærði Sveinn, hafi barið Tómas Albertsson, en sér hafi virzt hann veitast að honum. Staðfesti vitni þetta einnig framburð sinn með eiði. Loks hafa vitnin Sigríður Erla Guðmundsdóttir og Ingveldur Einarssdóttir verið samprófuð, og töldu þær báðar sig hafa reynt að skýra samvizkusamlega frá atvikum, en muna nú atvik óljósar en þá. Unnu þær báðar eið að framburði sínum.

Þá hafa hér fyrir dómi verið lögð fram ný vottorð um heilsufar Árna Björnssonar. Verður greint frá þeim síðar.

I. Þáttur ákærða Jóns Sigurðssonar.

A. Árás á Tómas Albertsson.

Með vætti vitna, sem rakin eru í héraðsdómi, og að nokkru leyti með játningu ákærða sjálfs er sannað, að hann veittist tilefnislaust með hnefahöggum að Tómasi Albertssyni prentara, sem var maður hálfsextugur og gat lítið viðnám veitt, enda miður sín af áfengisnautn. Greiddi ákærði Jón Tómasi nokkur andlitshögg, unz hann hneig niður. Meðan hann lá fallinn á götunni, laust ákærði hann enn höfuðhögg eitt eða fleiri, og hefur vitni lýst aðförum ákærða sem mjög fólksulegum. Þá er og leitt í ljós með vætti vitna, að er Tómas reyndi að kalla á hjálp, vafði ákærði Jón frakka hans um höfuð honum, til að kæfa köll hans. Loks er sannað með játningu ákærða Jóns og samhljóða skýrslu ákærða Sveins, að Jón samþykkti uppástungu hins síðarnefnda um að „ræna“ Tómas. Verður nánar að því vikið, þegar rætt verður um þátt ákærða Sveins í afbroti þessu.

Áverkum þeim, sem Tómas Albertsson hlaut af árás ákærða Jóns Sigurðssonar, er lýst í héraðsdómi. Var Tómas vikutíma

frá störfum sökum meiðsla þessara. Þykir árásin varða við 217. gr. alm. hegningarlaga, nr. 19/1940, og hefur ákærði Jón því með henni gerzt brotlegur við þá lagagrein. Með samþykki sínu á uppástungu Sveins Einarssonar um fjártöku af Tómasi hefur hann gerzt sekur um brot gegn 244. gr. almennra hegningarlaga, svo sem í héraðsdómi greinir.

B. Meiðsli á Árna Björnssyni.

Þá kemur til athugunar, hvort sannað telst, að ákærði Jón Sigurðsson sé valdur að hinum stórkostlegu meiðslum, sem Árni Björnsson tónskáld hlaut í umrætt skipti. Telja verður ljóst af vottorði Bjarna læknis Bjarnasonar, sem greint er frá í héraðsdómi, svo og þegar litið er til innri áverka og hinna miklu blæðinga, sem Árni hlaut, að hann hefur orðið fyrir miklum höggum í andlit, sem sennilega hafa verið greidd honum með krepptum hnefa, enda styðst það við álit Lækna-ráðs. Að einhverju leyti kunna áverkar hans að stafa af hörðu falli, sem leitt hafi af árásinni. Eftir því sem leitt er í ljós um feril Árna umrædda nótt, getur engum öðrum verið til að dreifa um árásina en ákærðu í máli þessu. Þegar nú litið er til aðfara ákærða Jóns gagnvart Tómasi Albertssyni í sömu andrá og Árna var veittur áverki svo mikill, að hann féll meðvitundarlaus til jarðar, stillilegrar framkomu ákærða Sveins að vætti vitna, þess framburðar hans, að ákærði Jón hafi undið sér að Árna og hafi sér virzt hann slá hann, enda hafi hann kastazt út af gangstéttinni, og loks þegar virt er sú játning ákærða Jóns, „að vera megí, að hann hafi slegið Árna“, og að hann geti „vel trúað því, að hann hafi lagt eitt-hvað til hans“, þykir ekki varhugavert að telja nægjanlega í ljós leitt, að það hafi verið ákærði Jón, en ekki ákærði Sveinn, sem greiddi Árna Björnssyni högg þau, er hinir miklu áverkar hans stafa beint eða óbeinlínis af. Árás þessi á Árna, sem ekki gat borið hönd fyrir höfuð sér og var því varnarlaus með öllu, var gerð án nokkurra saka af hans hálfu.

Áverkum Árna Björnssonar og afleiðingum þeirra til vors 1953 er lýst í héraðsdómi. Um heilsufar hans síðan er þetta leitt í ljós:

Samkvæmt vottorði Gríms læknis Magnússonar, dags. 18.

nóvember 1954, hafði heilsufar Árna þá tekið þessum breytingum, frá því að sami læknir gaf vottorð það, dags. 31. janúar 1953, sem rakið er í héraðsdómi:

„Árni á nú auðveldara með allar hreyfingar, getur gengið staflaust og ratar talsvert um bæinn, svo að hann getur farið út án umsjár. Hann man nokkru betur nöfn og atburði en áður og áttar sig á tímatalinu. Hann kann hvorki að lesa né skrifa, en þekkir alla stafi og getur stautað einföldustu orð. Skilningur hans og hugsun nær ekki út fyrir það allra einfaldasta, og framkoma hans líkist mest framkomu 2—3 ára barns.

Af þessu er ljóst, að framför hefur verið mjög lítil, einkum á andlega sviðinu, og er Árni því nálega jafn ósjálfbjarga og áður. Engar líkur eru til þess, að Árni nái bata, sem neinu nemur, fram yfir þetta, en talsverðar líkur á, að alvarleg eftirköst eigi eftir að koma fram, t. d. flogaveiki.“

Hinn 4. þ. m. vottar sami læknir, að heilsufar Árna megi heita „alveg óbreytt“, frá því að hann skrifaði síðasta vottorð, „hvorki miðað í átt til bata og ekki heldur versnað“.

Sama dag vottar Úlfar Þórðarson augnlæknir á þessa leið um sjón Árna:

„Undirritaður hefur undanfarin ár fylgzt með sjón Árna Björnssonar píanóleikara, Mjóuhlíð 10, og get vottað, að sjón hans er í öllum aðalatriðum sú sama og ég vottaði þ. 7/5 1953, sem sé sjón á vinstra auga, (sem er hið skaddaða), einungis ljósskynjun fyrir framan augað, sem er, að augað skynjar ljós fyrir framan augað í ca 20 sm fjarlægð, en ekki handhreyfingar í sömu fjarlægð.“

Samkvæmt þessu hefur Árni Björnsson hlotið blindu á vinstra auga af framangreindri árás, svo að það er honum algerlega ónýtt, enn fremur andlega lömum, sem m. a. veldur því, að hann getur hvorki lesið né skrifað og má teljast ósjálfbjarga eins og barn. Eru engar líkur taldar á því, að þetta breytist til batnaðar.

Averkar þeir, sem nú hefur verið lýst, eru slíkir sem um ræðir í 218. gr. almennra hegningarlaga. Þykir refsing ákærða Jóns fyrir líkamsárásir hans á þá Tómas og Árna, eins og á stóð og nú hefur verið lýst, svo og fyrir þátttöku

hans í fjárstuldi af Tómasi Albertssyni hæfilega ákveðin fangelsi 4 ár.

Staðfesta ber ákvæði héraðsdóms um skaðabótagreiðslu ákærða Jóns til Tómasar Albertssonar.

II. Þáttur ákærða Sveins Einarssonar.

Svo sem greint er frá í héraðsdómi, voru þeir ákærðu Jón og Sveinn saman umrædda nótt. Ekki er í ljós leitt gegn neitun ákærða Sveins, að hann hafi veitt ákærða Jóni lið í viðureign hans við Tómas Albertsson að öðru leyti en því, að eftir að Tómas var hniginn niður undan höggum Jóns og var orðinn meðvitundarlaus eða meðvitundarlítill, hjálpuðust ákærðu að við að draga hann að bifreið, sem stóð í námunda á götunni. Ekki er vitað, í hvaða skyni það var gert. Litlu síðar stakk ákærði Sveinn upp á því við ákærða Jón, hvort þeir ættu ekki „að ræna hann“ (þ. e. Tómas), eða eitthvað á þá leið. Er ákærði Jón hafði samþykkt það, fór ákærði Sveinn í vasa Tómasar og tók þaðan veski hans og úr því þá peninga, sem í því voru, kr. 220.00. Að því búnu stakk hann veskinu aftur í vasa Tómasar.

Með fjártöku þessari hefur ákærði Sveinn gerzt sekur um brot gegn 244. gr. almennra hegningarlaga. Við ákvörðun refsingar hans ber að líta til þess, að Tómas var hniginn til jarðar og að minnsta kosti meðvitundarlítill eftir árásir ákærða Jóns. Verður og eftir öllum atvikum ekki lagður trúnadur á þá frásögn ákærða Sveins, að hann hafi ætlað sér að skila Tómasi peningum hans aftur. Þykir refsing ákærða Sveins hæfilega ákveðin 6 mánaða fangelsi, en fullnustu refsingarinnar skal fresta og hún niður falla eftir 5 ár frá uppsögu dóms þessa, verði skilorð VI. kafla laga nr. 19/1940 haldin.

Staðfesta ber ákvæði héraðsdóms um frádrátt gæzluvarðhaldsvistar ákærðu og um sviptingu réttinda.

Ákærðu greiði hvor um sig laun skipaðs verjanda síns í Hæstarétti, kr. 2500.00 til hvors. Allan annan kostnað sakarinnar, þar með talin málflutningslaun sækjanda og verjanda í héraði, kr. 1200.00 til hvors, og laun skipaðs sækjanda í

Hæstarétti, kr. 3000.00, greiði ákærði Jón Sigurðsson að $\frac{2}{3}$ hlutum, en ákærðu báðir in solidum að $\frac{1}{3}$ hluta.

Dómsorð:

Ákærði Jón Sigurðsson sæti fangelsi 4 ár.

Ákærði Sveinn Einarsson sæti fangelsi 6 mánuði, en fullnustu refsingar hans skal frestað og niður skal hún falla að liðnum 5 árum frá uppsögu dóms þessa, verði skilorð VI. kafla laga nr. 19/1940 haldin.

Ákvæði héraðsdóms um frádrátt gæzluvarðhaldsvistar ákærðu, um sviptingu réttinda þeirra og um skaðabætur staðfestast.

Ákærði Jón Sigurðsson greiði málsvarnarlaun verjanda síns í Hæstarétti, Sveinbjörns Jónssonar hæstaréttarlögmanns, kr. 2500.00.

Ákærði Sveinn Einarsson greiði málsvarnarlaun verjanda síns í Hæstarétti, Einars Baldvins Guðmundssonar hæstaréttarlögmanns, kr. 2500.00.

Allan annan kostnað sakarinnar, þar með talin málflutningslaun sækjanda og verjanda í héraði, Sigurgeirs Jónssonar héraðsdómslögmanns og Sveinbjörns Jónssonar hæstaréttarlögmanns, kr. 1200.00 til hvors, og málssóknarlaun sækjanda í Hæstarétti, Vagns Jónssonar héraðsdómslögmanns, kr. 3000.00, greiði ákærði Jón Sigurðsson að $\frac{2}{3}$ hlutum, en ákærðu báðir in solidum að $\frac{1}{3}$ hluta.

Dóminum ber að fullnægja með aðför að lögum.

Dómur sakadóms Reykjavíkur 13. marz 1954.

Ár 1954, föstudaginn 12. marz, var í sakadómi Reykjavíkur, sem haldinn var í skrifstofu dómsins af Halldóri Þorbjörnssyni, fulltrúa sakadómarara, kveðinn upp dómur í málinu nr. 703—704/1954: Ákærvaldið gegn Jóni Sigurðssyni og Sveini Einarssyni, en mál þetta var tekið til dóms 25. f. m.

Með ákæruskjali, útgefnu af dómsmálaráðherra hinn 17. desember

f. á., eru Jón Sigurðsson, Miðstræti 10, og Sveinn Einarsson renni-smíðanemi, sama stað, ákærðir fyrir að hafa gerzt sekir um: „1) Að því er Jón varðar, rán og líkamsárás samkvæmt 252. gr. almennra hegningarlaga nr. 19 frá 1940 og 218. gr. sömu laga, en til vara hlutdeild í gripdeild eða þjófnaði samkvæmt 245. gr. almennra hegningarlaga eða 244. gr. sömu laga, sbr. 22. gr. sömu laga, og líkamsárás samkvæmt 218. gr. sömu laga og 2), að því er Svein varðar, rán samkvæmt 252. gr. almennra hegningarlaga nr. 19 frá 1940, en til vara gripdeild eða þjófnað samkvæmt 245. gr. eða 244. gr. sömu laga, með því 1), að því er Jón varðar, að ráðast aðfaranótt 14. júní 1952 á Tómas Albertsson og Árna Björnsson á Bjargarstíg í Reykjavík og berja þá báða þannig, að Tómas féll í rot, en Árni hlaut mjög stórvægileg meiðsli, og samþykkja síðan, að með-ákærður Sveinn tæki peninga, kr. 220.00, sem Tómas hafði í fótum sínum, er hann lá í roti á götunni, og 2), að því er Svein varðar, að taka peninga, kr. 220.00, af Tómasi Albertssyni, þar sem hann lá í götunni, eftir að meðákærður Jón hafði barið hann í framangreint skipti“.

Krafizt er, að ákærðu verði látnir sæta refsingu, sviptir réttindum samkvæmt 3. mgr. 68. gr. almennra hegningarlaga og dæmdir til greiðslu skaðabóta og sakarkostnaðar.

Ákærðu eru báðir komnir yfir lögaldur sakamanna, Jón fæddur 21. nóvember 1928 á Raufarhöfn, og Sveinn 15. júní 1929, einnig á Raufarhöfn. Sveinn hefur ekki sætt refsingu fyrr, en Jón var 11. maí 1950 dæmdur í aukarétti Reykjavíkur í 2 mánaða fangelsi skil-orðsbundið fyrir þjófnað.

Málavextir eru sem hér segir:

Kl. 4.55 aðfaranótt laugardagsins 14. júní 1952 var símleiðis beðið um lögregluaðstoð að Bjargarstíg vegna ölvaðra manna, er þar væru á götunni. Lögregluþjónarnir Þórður Benediktsson og Finnþogi Sigurðsson fóru á staðinn. Þar voru fyrir á götunni þrír ölvaðir menn, ákærðu í máli þessu og Tómas Albertsson prentari, Tómasarhaga við Laugarásveg, 55 ára að aldri. Þar lá og maður á götunni meðvit-undarlaus. Var þetta Árni Björnsson tónskáld, Mjóuhlíð 10, hér í bæ. Hann hafði nokkurn áverka á höfði. Töldu lögregluþjónarnir, að meðvitundarleysi hans stafaði af ofurölvun. Var honum lyft inn í bifreið lögreglunnar og ekið síðan til lögreglustöðvarinnar. Þar var Árni borinn inn, og er ekki ljóst, hvort hann var borinn inn á börum eða á annan hátt. Á lögreglustöðinni hélt Tómas því fram, að ákærðu hefðu tekið af honum peninga, en því neituðu ákærðu. Leitað var á Tómasi, og fannst á honum veski hans peningalaust. Tómas taldi, að það mundi hafa verið Jón, sem hafði svipt hann peningunum. Var leitað á Jóni, og fundust á honum hátt á 5. hundrað krónur í umslagi. Þrír hundraðkrónuseðlar voru samanbrotnir, og kvaðst Jón geyma þá peninga fyrir kunningja sinn. Upphæð afgangansins var að vætti Magnúsar Sigurðssonar lögregluvarðstjóra nær sú sama, er

rituð var á umslagið, er var launagreiðsluumslag. Var Jóni leyft að fara með peninga þessa. Á Sveini var ekki leitað, og var honum sleppt við svo búið. Árni var fluttur heim til sín í lögreglubífreið, og var hann borinn á börum út í bifreiðina og úr henni inn til sín. Lögregluvarðstjórinn heldur því fram, að hringt hafi verið á læknavarðstofuna eftir lækni, en hann hafi ekki verið viðstaddur. Samkvæmt vætti lögreglumanna virðast lítil ölvunarmerki hafa verið á Sveini, en nokkur á Jóni.

Næsta dag eftir hádegi hóf rannsóknarlögreglan rannsókn í máli þessu, en þá var komið í ljós, að Árni mundi alvarlega slasaður, enda enn meðvitundarlaus, og Tómas var rúmliggjandi. Var þá þegar náð í ákærðu báða og þeir, að yfirheyrslu lokinni, settir í hald, og daginn eftir voru þeir úrskurðaðir í gæzluvarðhald.

Verður nú rakið það, sem fram hefur komið um atburði þá, er áttu sér stað á Bjargarstíg umrædda nótt. Eru um þá til frásagnar ákærðu báðir og Tómas Albertsson, enn fremur vitni nokkur, er þó sáu ekki upphaf þess, er þarna gerðist. Um Árna er það að segja, að af honum verður ekki tekin skýrsla, sbr. það, er síðar verður rakið um meiðsli hans.

Að kvöldi hins 13. júní var í húsi Tónlistarfélagsins Þrúðvangi við Laufásveg haldin gleði nokkur fyrir þýzka tónlistarmenn, er verið höfðu í heimsókn hér, en ætluðu utan næsta morgun. Þarna voru þeir staddir Tómas Albertsson og Árni Björnsson. Þarna var ölteiti, og kveðst Tómas hafa komizt undir áfengisáhrif, og er minni hans um atburði næturinnar næsta slitrótt. Kvöld þetta höfðu ákærðu setið að drykkju um borð í Lagarfossi. Fóru þeir þaðan einhvern tíma allöngu eftir miðnætti og skildu við samferðafólk sitt, að því er virtist, utan við Miðstræti 10. Ákærðu skýra báðir svo frá, að skömmu síðar hafi þeir af hendingu lent í samsætinu í Þrúðvangi. Hafi þeir gengið framhá húsinu og hitt þar fyrir utan Jón Magnús Pétursson píanóleikara, er verið hafi þar mjög drukkin og boðið þeim að líta inn. Ekki geta ákærðu gefið skýringu á því, hvað þeir voru að vilja niður á Laufásveg. Jón Magnús kveðst ekki minnst þess, að hann byði neinum þarna inn, en tekur fram, að hann hafi verið drukkin og muni lítt, hvað gerðist. Ákærði Sveinn kveðst í hófinu hafa gefið sig á tal við Árna Björnsson, er hann hafi kannast lítið eitt við, og hafi þeir Jón og hann fylgzt síðan burt með Árna. eftir að þeir félagar hafi verið beðnir að hafa sig burt. Jón segir einnig, að þeir hafi fylgzt með Árna burt. Björn Ólafsson fiðluleikari, er sá um samsætið, kveðst minnst þess, að hann hafi beðið einhverja óviðkomandi menn að fara burt, nokkru áður en hófinu var slitid, en það var kl. að ganga 5. Tómas sagði í fyrstu, að hann hefði farið úr Þrúðvangi í fylgd með Árna, en kvaðst ekki síðar geta um það sagt, enda fær sú frásögn hans ekki staðizt, sbr. það, er síðar getur.

Ákærðu segja nú, að þeir hafi gengið ásamt Árna frá Þrúðvangi,

og hafi það atvikazt svo, að leið þeirra hafi legið heim til ákærðu í Miðstræti 10. Þar inni hafi þeir setið nokkra stund. Hafði Árni meðferðis fiðlu eins Þjóðverjanna, svo og tvö brauðföt eða diska. Ákærðu segja, að meðan þeir stóðu við heima, hafi þeir eitthvað verið að fíkta við fiðluna. Framburður ákærðu um komuna í Miðstræti styrkist af vætti Guðrúnar Jónsdóttur saumakonu, er býr í Miðstræti 10, 2. hæð, beint yfir herbergi ákærðu, en hún segist hafa vaknað einhvern tíma umrædda nótt við hávært mannamál og hlátur í herbergi ákærðu. Virtist henni einhverjir eða einhver mundi vera í fylgd með ákærðu, og hún kveðst hafa heyrt einhver óvenjuleg hljóð, er hún telur, að hafi stafað frá hljóðfæri.

Ákærðu héldu nú burt með Árna. Höfðu þeir áður, að sögn Sveins, boðið honum gistingu, því að þeir töldu hann ofurölva, en hann þekktist eigi það boð. Þeir héldu út á Skálholtsstíg og upp þá götu og áfram Bjargarstíginn. Þeir hittu á þessari leið einhvers staðar Tómas Albertsson. Gerast nú þeir atburðir, sem eru þungamiðja málsins, og er ýmislegt óljóst um þá. Verður að rekja hér einstaka framburði.

Tómas Albertsson skýrði, sem fyrr segir, fyrst svo frá, að hann hafi verið á ferð með Árna, er ákærðu hefðu orðið á vegi þeirra. Hefðu þeir farið að glettast við þá féлага, og kveðst Tómas muna, að annar hafi tekið af honum hattinn. Síðan hafi hann verið **sleginn** af einhverjum, og muni hann síðan ekki eftir sér um stund, en er hann hafi raknað við aftur, hafi hann séð Árna liggja á götunni meðvitundarlausan, og einhver hafi verið að stumra yfir honum. Síðan hafi komið lögreglubífreið, og hann, Árni og tveir aðrir menn verið fluttir á lögreglustöðina. Þar hafi hann komizt að raun um, að 220 kr. voru horfnar úr veski hans. Ekki gat Tómas gert sér fulla grein fyrir, hvort þeir, sem fluttir voru með honum á lögreglustöðina, voru hinir sömu sem ráðizt höfðu á hann og Árna. Er framburður Tómasar nokkuð óljós og ber með sér, að hann man óglöggt atburði næturinnar.

Ákærði Jón ber mjög við minnisleysi. Hann skýrði í upphafi svo frá, að er þeir þrír gengu frá Miðstræti 10, hafi Sveinn leitt Árna og, að því er hann minni, haldið á fiðlunni. Þegar Tómas hafi slegizt í hópinn, kveðst Jón hafa farið að glettast við hann, meðal annars slegið af honum hattinn. Út úr þessu hafi komið til illinda meðal þeirra, og kveðst Jón hafa barið hann eitthvað, en Tómas muni hafa tekið eitthvað á móti. Taldi hann sig þó ekki muna til, að Tómas félli til jarðar. Jón kvaðst hafa séð það til Árna og Sveins, að Sveinn hafi sleppt taki, er hann hafði á Árna, og hafi Árni þá fallið í götuna, en Sveinn síðan farið að stumra yfir honum, en beðið síðan einhvern vegfaranda að hringja til lögreglunnar. Öllu neitaði Jón um peningatöku af Tómasi Albertssyni.

Ákærði Sveinn skýrði í upphafi frá á svipaðan hátt, kvað þá féлага hafa leitt Árna, en er Tómas hafi hitt þá, hafi komið til einhverra

ryskinga meðal þeirra. Kveðst Sveinn síðan hafa ætlað að skakka leikinn og sleppt Árna, en Árni hafi þá fallið á götuna. Fullyrti Sveinn þá, að hvorugur þeirra ákærðu hefði blakað hið minnsta við Árna. Kveðst Sveinn síðan hafa farið að stumra yfir Árna. Sveinn kveðst hafa beðið mann, er komið hafi þarna að, að hringja til lögreglu, og beðið, unz lögregluþjónar komu.

Fyrir sakadómi 19. júní breytti Sveinn framburði sínum. Hann skýrði nú svo frá, að til viðureignar hafi komið milli Jóns og Tómasar, og telur hann Jón muni hafa átt upptök að þeim, þótt ekki hafi hann fylgt vel með þeim í fyrstu. Hann minnst þess, að Jón kallaði: „Sláðu þá, Sveinn“. Hafi þeir Tómas og Jón þá verið rétt hjá þeim Árna. Sveinn kveðst nú hafa sleppt Árna, og þá hafi Jón ruðzt á milli þeirra, patandi með hendurnar út í loftið. Í þeim svifum hafi Árni fallið til jarðar. Ekki kveðst Sveinn þó beinlínis hafa séð Jón slá Árna. Hefur og Sveinn ekki heldur síðar viðurkennt beinlínis, að hann hafi séð Jón slá Árna, en hræddur kveðst hann þó um, að svo hafi verið. Í síðari yfirheyrslum lýsir Sveinn því, að hann telji, að Árni hljóti að hafa orðið fyrir höggi eða hrindingu, miðað við það, hve langt hann kastaðist út á götuna. Og sé ekki öðrum til að dreifa en Jóni til að hafa veitst þannig að Árna. Sjálfur hefur Sveinn haldið fast við það ætíð, að hann hafi hvorugan þeirra Árna eða Tómasar slegið né þeytt ofbeldi á annan hátt.

Hinn 19. júní játaði Sveinn einnig peningatöku þeirra félaga af Tómasi. Nánar skýrði hann svo frá, að er Árni var fallinn, hafi Jón snúið sér að Tómasi og slegið hann niður, en dröslað honum síðan að bifreið, er staðið hafi nær. Er Tómas hafi raknað við og tekið að reisa sig upp, hafi Jón slegið hann aftur, og hafi Tómas dasazt við, en þó ekki virzt falla í rot með öllu. Þá segir Sveinn, að sér hafi dottið í hug að ná af honum peningum, og sagt sem svo: „Eigum við ekki að ræna hann?“ eða eitthvað á þá leið, og hafi Jón játað því. Kveðst Sveinn hafa að því búnu farið í vasa Tómasar, tekið veski hans og úr því peninga þá, er í því voru, og stungið á sig, en veskinu aftur í vasa Tómasar. Hafi hann svo tekið að stumra yfir Árna og reyna að hlúa að honum. Sveinn segir, að hugmyndin um peningatökuna hafi fyrst orðið til, er Jón var búinn að sló Tómas niður. Skilur hann ekki, hvað komið hafi yfir sig, enda hafi sig ekki skort fé.

Eftir að Sveinn hafði breytt framburði sínum, og er gengið var á Jón, hvarf hann og að nokkru frá fyrra framburði. Kvaðst hann nú muna, að hann hefði slegið Tómas niður. Hann játaði og, að Sveinn hefði stungið upp á að taka peninga af Tómasi, og kvaðst hafa samþykkt það. Hefði Sveinn síðan tekið upp veski Tómasar, en ekki kvaðst Jón hafa séð, hvað Sveinn tók úr því.

Ekki viðurkenndi Jón nokkru sinni, að hann hefði slegið Árna né hrundið, en hefur þó ekki forttekið, að svo kunni að hafa verið, en minnið sé óljóst.

Sjónarvottar eru nokkrir að atburði þessum, þó er það svo, að enginn þeirra hefur séð til, er Árni féll á götuna. Verða nú rakin vætti þeirra.

Árni Þór Jónsson póstaðsgreiðslumaður, 32 ára að aldri, var á leið norður Óðinsgötu og varð lítið vestur Bjargarstíg, er hann fór yfir gatnamótin. Sá hann þá fjóra menn á götunni. Einn lá á götunni. Skammt frá var einn mannanna að berja annan, og sló hann manninn niður, og er sá reyndi að rísa upp, sló maðurinn hann aftur. Fjórði maðurinn var þar nær, en hafðist ekki að. Árni Þór staldraði lítið eitt við, en skundaði síðan til lögreglustöðvarinnar og skýrði frá því, hvers hann hefði orðið vísari. Fór hann síðan til vinnu sinnar og kveðst hafa komið þangað nákvæmlega kl. 5 (samkvæmt stimpilklukku).

Vitnið Einar Jóhann Einarsson, 53 ára að aldri, gekk vestur Bjargarstíg nálægt kl. 5. Sá hann, hvar maður lá á norðurhelmingi götunnar og annar var að stumra yfir honum og þurrka framan úr honum. Sunnan megin á götunni voru tveir menn, báðir ölvaðir. Var annar eitthvað meiddur í andliti og blóð á frakka hans. Menn þessir voru að stæla um, hvor hefði byrjað. Einar Jóhann hélt för sinni áfram án þess að skipta sér af mönnum þessum.

Vitnið Sverrir Ragnar Bjarnason bréfberi, Bjargarstíg 6, 25 ára að aldri, vaknaði umrædda nótt á að gizka milli kl. 4.30 og 5 við einhver köll á götunni fyrir utan, og heyrðist honum kallað nafnið Jón. Sverrir Ragnar leit út um glugga og sá, að maður lá, að því er virtist alveg meðvitundarlaus, þvers um á nyrðri helming akbrautarinnar. Annar maður hafði legið sunnan til á götunni og verið að kalla eitthvað. Tveir menn hafi staðið þarna nærri, og hafi annar síðan gengið að þeim, sem var að æpa, og virzt vera að þagga niður í honum, og loks hafi hann dregið manninn upp að húsinu og reynt að vefja frakka mannsins um höfuð honum. Síðan hafi hann fært sig frá manninum. Sá, sem lá, hafi þá risið upp, og hafi hann verið meiddur í andliti að sjá, og hafi hann rétt á eftir gengið vestur eftir götunni ásamt þeim, sem verið hafði að þagga niður í honum. Sá, sem eftir varð, hafi tekið að stumra yfir þeim, er meðvitundarlaus var, og þurrkað framan úr honum með vasaklút. Þeir tveir, er gengið höfðu frá, hafi síðan komið aftur, og lögregla síðan komið á vettvang.

Vitnið Kristólína Þorleifsdóttir, 53 ára að aldri, er býr á efri hæð hússins nr. 7 við Bjargarstíg, kveðst hafa vaknað við hávaða af götunni og lítið út um glugga. Þá hafi hún séð, að maður lá þar á grúfu á götunni og vissu fætur hans að gangstétt, en höfuðið út á götu. Var maður yfir honum, lyfti honum upp og þerrði enni hans með vasaklút. Hinum megin á götunni lá annar maður, og var hann að kalla. Hjá honum var maður, sem virtist vera að reyna að kæfa köll hans með því að setja frakka mannsins fyrir munn honum. Þessir tveir síðastnefndu gengu síðan saman eitthvað burt, eftir að

sá, sem legið hafði, var staðinn upp. Þeir komu til baka um svipað leyti og lögreglubifreiðin kom. Kristólína segir, að henni hafi heyrzt korra í hinum meðvitundarlausu manni.

Vitnið Jón Kristinn Halldórsson vélstjóri, 25 ára að aldri, býr á sömu hæð og Kristólína. Mun hann hafa litið út um sama leyti og hún, og eru framburðir þeirra mjög líkir. Kveðst Jón Kristinn hafa séð tvo menn liggja á götunni, og auk þeirra voru þar tveir aðrir menn. Var annar þeirra að reyna að þagga niður í þeim, er lá að sunnanverðu á götunni, með því að vefja frakka hans um höfuð honum. Síðan stóð maðurinn upp og fór eitthvað frá um stund ásamt þeim, sem verið hafði að þagga niður í honum. Kom nú að vegfarandi og spurði þann, er var að stumra yfir þeim meðvitundarlausu, hvort hann ætti ekki að hringja til lögreglu, og féllst maðurinn á það. Maðurinn fór burt, en kom rétt strax aftur og kvaðst ekki hafa náð í síma, en hann færi nú að sækja lögreglu. Þeir, er farið höfðu burt, komu nú aftur og skömmu síðar lögreglubifreið.

Vitnið Sigríður Erla Guðmundsdóttir, 19 ára að aldri, og Guðrún Lára Guðmundsdóttir, 15 ára að aldri, búa á 1. hæð á Bjargarstíg 7. Vöknudu þær báðar, Sigríður Erla nokkru fyrr. Hún heyrði kallað á hjálp og leit þá út. Er framburður hennar í samræmi við framburði Kristólinu og Jóns Kristins, sbr. að framan. Virðist hún hafa litið út um sama leyti og þau. Hún kveðst hafa séð einn mannanna vera að þagga niður í öðrum, er lá sunnan megin götunnar. Þá hafi einn mannanna, er verið hafi í svörtum frakka — og kemur sú lýsing heim við það, sem upplýst er um fatnað ákærða Sveins — farið í vasa þess, er lá á götunni og var að kalla, og leitað eitthvað í þeim, en ekki sá hún, hvort hann tók þar neitt. Þessi maður fór því næst að þeim, er lá meðvitundarlaus á norðurhelmingi götunnar, og þurrkaði enni hans með klút og reisti hann upp til hálfis um leið. Hinn meðvitundarlausu maður segir Sigríður Erla hafa legið á götunni, beint utan við gluggann á herbergi hennar. Þegar vitnið Guðrún Lára leit út, var maður að þurrka framan úr hinum meðvitundarlausu, og heyrðist henni korra í manninum. Hinum megin götunnar lá maður eða sat upp við hús, og annar var að þagga niður í honum með því að halda fyrir munninn á honum. Hann fór einnig í vasa mannsins án þess að taka þar nokkuð, svo að hún sæi. Þá kvaðst Guðrún Erla hafa heyrt, að einhver mannanna sagði: „Eigum við ekki að draga þá inn í port og fara“ og „ef lögreglan kemur, segjum við bara, að þeir hafi ráðið á okkur“, en hver þetta mælti, er henni ekki ljóst. Hún segir, að sá, er sat yfir meðvitundarlausu manninum, hafi tekið upp sígarettu og stungið upp í sig, en farið að því búnu í vasa hins meðvitundarlausu, en ekki sá hún þó manninn taka þar neitt.

Vitnið Ingveldur Einarsdóttir, 26 ára að aldri, og Robert Freeland Gestsson málari, 28 ára að aldri, búa í kjallara hússins nr. 5 við Bjargarstíg. Ingveldur vaknaði kl. ca 4.45 við hávaða og leit út um

glugga. Hún sá, að maður lá á götunni fyrir utan og var að reyna að rísa upp, en annar var yfir honum og varnaði honum þess. Hann skreið þá yfir götuna. Þar kom að maður í svörtum frakka og virtist ætla að reisa manninn við, en hinn varnaði honum þess. Maðurinn í svarta frakkanum fór nú burt, en kom rétt strax aftur, tók undir hendina á þeim, er lá, og tók veski eða vasabók úr bakvasa mannsins og lét það síðan aftur í brjóstvasa hans. Sá, sem lá á götunni, fór nú að kalla upp aftur, en sá, er fyrst hafði átt í átökunum við hann, reyndi að þagga niður í honum með því að halda frakka hans fyrir vitum hans. Síðan sagði hann manninum að standa upp, og gerði hann það, og gengu þessir tveir nú báðir vestur götuna. Ingveldur fór nú og leit út um annan glugga á íbúðinni og sá hún þá, hvar maður lá á götunni nokkru austar, en til hans hafði hún ekki séð úr hinum glugganum. Sá, sem var í svörtum frakka, var hjá manninum og hélt honum að nokkru leyti uppi. Meðan þessu fór fram, hafði Robert Freeland klæðzt, eftir að hann hafði litið snöggvast út um gluggann. Fór hann út og sá þá meðvitundarlausan mann, sem lá á götunni fram undan sundinu milli húsanna nr. 5 og 7, og var maður dökkklæddur að þurrka framan úr honum. Robert hringdi dyrabjöllu á húsinu til að ná í síma, en ekki var anzað. Hann fór þá inn til sín til að klæðast betur. Kveðst hann þá hafa heyrt, að einn mannanna hafði orð á því við þann, er var hjá hinum meðvitundarlausu, að þeir skyldu fara burt. Róbert fór út aftur, voru tveir mannanna þá að ganga vestur götuna, en meðvitundarlaus maðurinn var á sama stað og hinn yfir honum. Heyrði Robert korr í hinum meðvitundarlausu. Robert segir, að maðurinn, sem hjá honum var, hafi sagt, að hinir tveir hefðu orðið ósáttir og farið að fljúgast á, og við það hefði þessi maður fallið í götuna. Maðurinn var samþykktur því, að náð væri í lögreglu, og bað Robert nú stúlku, er kom út í glugga á neðri hæð hússins nr. 5, að hringja til lögreglu. Nokkru síðar kom lögreglu-bífreið eftir Bergstaðastræti, en var beygt upp Bjargarstíg, og fór Róbert þá af stað á lögreglustöðina.

Vitnið Sigurður Örn Einarsson, 16 ára að aldri, kveðst hafa heyrt hávaða og spark utan af götunni, en hann býr í hornhúsinu á mótum Bergstaðastrætis og Bjargarstígs, nr. 24 við Bergstaðastræti. Hann kveðst og hafa heyrt dynk. Þegar Sigurður leit út, sá hann, að eigin sögn, fjóra menn. Einn lá hreyfingarlaus á grúfu á götunni, en tveir voru að berja hinn fjórða, er lá utan í litilli bífreið, er stóð norðan megin á götunni. Annar árársmannanna, er var klæddur dökkum frakka, hætti þó fljótt barsmíðum, en hinn, er var í ljósum frakka, hélt áfram, unz maðurinn féll í götuna, og hélt jafnvel áfram að slá hann eftir það. Sigurður fór nú frá til þess að hringja til lögreglu, en því næst aftur að sama glugga og áður. Þá var maðurinn í svarta frakkanum farinn að stumra yfir þeim, er lá í öngviti og þerra enni hans með klút. Sá, sem barinn hafði verið, lá á götunni og kallaði

á hjálp. Sá, sem hafði slegið hann, hafði orð á því við hinn dökkklædda, hvort þeir ættu ekki að hafa sig á burt, en hinn vildi það ekki. Maðurinn í ljósleita frakkanum spurði þá, hvað þeir ættu að gera, ef lögreglan kæmi, og sagði hinn, að þeir skyldu þá segja, að ráðizt hefði verið á þá. Þá sá Sigurður, að ljósklæddi maðurinn gekk vestur Bjargarstíg svo og sá, er hann hafði verið að slá. Sigurður kveðst hafa séð, að sá í dökka frakkanum stakk upp í sig sigarettu, og eftir það fór hann í vasa hins meðvitundarlaus, líkt og hann væri að leita eftir eldspýtum, en ekkert sá Sigurður hann taka.

Vitnið Ólafur Markússon kennari, er verið hafði í hófinu í Þrúðvangi, kveðst að loknu hófinu hafa gengið niður í miðbæ, en síðan suður að Þrúðvangi á ný. Hafi Tómas þá komið á móti sér sunnan götuna, verið æstur og í uppnámi og sagt, að hann hefði orðið fyrir árás og að Árni lægi uppi í götunni, og bað hann Ólaf að fara á lögreglustöðina. Ólafur féllst á það, og skildi með þeim. Þegar Ólafur kom á lögreglustöðina, hafði lögreglunni þegar verið gert viðvart. Ólafur segir, að Tómas hafi verið blár og bólginn um munninn, er þeir hittust.

Skal nú greina frá þeim líkamsáverkum, er Tómas og Árni urðu fyrir.

Um Tómas liggur fyrir umsögn Þórarins Sveinssonar læknis í vottorði, dags. 14. júní 1952. Segir þar meðal annars:

„... Mikið glóðarauga á vinstra auga og blæðing í augnhvítuna á því. Nokkurt mar er einnig neðan við hægri auga. Neðri vör er mjög bólgin, marin og margsprungin á því svæði, er veit að tönnunum. Tennur eru heilar og kjálkar, en eymsli eru mikil í báðum kjálkum, enda er nokkur þroti í kinnnum beggja vegna. Engin áverka-merki eru á útlimum“.

Tómas heldur því raunar fram, að tvær tennur hafi brotnað í munni sér, en báðar verið mjög skemmdar, og telji hann ekkert tjón af tannbrotinu í bótakröfu sinni.

Bjarni Bjarnason læknir vitjaði Árna Björnssonar á heimili hans skömmu eftir hádegi 14. júní. Hann var þá í djúpu meðvitundarleysi. Hann hafði fleiður efst á enni vinstra megin, tveggj akrónupenings stórt, hann var og bólginn á báðum kinnnum, undir kinnbeinum og neðan til á þeim, og á hægri kinn saúst 2 litlir, blóðhlaupnir blettir. Síðara hluta dags var Árni fluttur á spítala; hann var þá sljór og gat ekkert sagt, en virtist þó vita af sér. Virtist hann alveg lamaður hægri megin. Samkvæmt vottorði spítalans hafði hann fleiður á enni, en ekki aðra áverka á andliti, en innan fótár á kálfum og hnjám beggja fóta voru marblettir. Hann lá á Landspítalanum, unz hann var fluttur til Kaupmannahafnar og lagður inn á neurokirurgisku deild ríkisspítalans þar og opereraður. Segir svo í vottorði Gríms Magnússonar læknis, dags. 31. janúar 1953:

„ . . . Fannst þá subduralt hæmatom báðum megin. Sjúklingurinn lá á spítala í Kaupmannahöfn þar til 1. október og var þá farinn að ganga dálítið og tala einföldustu setningar, skildi hann þá talsvert af einfaldasta viðtali. Hins vegar var hann mjög minnislítill og gerði sér litla grein fyrir umhverfi sínu. Eftir að Árni kom heim 1. október s.l., hefur honum farið lítið eitt fram í líkamsstyrkleik og andlegum hæfileikum. Hugsanalíf hans og minni er þó mjög fátæklegt. Hann man ekki stundinni lengur, hvaða mánuður er eða dagur, man ekki nöfn kunningja sinna, þekkir ekki bókstafi og getur auðvitað ekki lesið neitt.

Þetta er aðeins lítið brot af öllu því, sem Árna er áfátt um, en nóg til að sýna, að hann er ósjálfbjarga eins og barn. Framfarir síðustu mánuðina hafa verið mjög litlar, og líkur fyrir, að Árni nái aftur sínum fyrri sálargáfum, eru engar. Öll líkindi benda til þess, að Árni verði að verulegu leyti ósjálfbjarga upp frá þessu, þótt ennþá geti verið von nokkurra smávægilegra framfara“.

Samkvæmt vottorði Úlfars Þórðarsonar læknis hefur Árni misst sjón á vinstra auga. Segir svo í vottorðinu meðal annars:

„ . . . Í peripheri sjást einkum nasalt einstaka æða (venur og arteriur). Ef reynt er að fylgja þessum æðum inn að opticus, hverfa þær fljótlega sýnum, og liggur yfir þeim hula, sem er mjög þétt, þannig að ekki sést allra minnsti vottur um æðar eða nervus opticus. Þessi hula er þétt í sér og nær, að því er virðist, yfir allt aðalsvæði retina líkt og skjöldur, sem er þynnstur í röndum og bungar fram um miðjuna. (Hér er sennilega um organiserað exudat og coagel að ræða). Framan við þenna massa virðist corpus vitreum vera nokkuð frítt við blóðdetritus eða aðrar leifar af hæmorrhagium.

Sjón á auganu er ljósskynjun framan við augað“.

Í sakadómi hinn 26. júní 1952 lýsti Bjarni læknir Bjarnason yfir því álit, að áverkar Árna gætu ekki verið afleiðingar af falli í götuna einu saman, og taldi hann mjög líklegt, að áverkarnir stöfuðu af hnefahöggi. Þá var málið lagt fyrir Læknaráð hinn 3. október 1952 og spurt, hvaða ályktanir yrðu dregnar af gögnum þeim, er fyrir lögju um meiðsli Árna Björnssonar um það, hvernig meiðslin væru til komin, og sérstaklega, hvort líkur væru til, að hann hefði orðið fyrir höggi, sparki eða annarri ákomu, áður en hann féll í götuna.

Ályktun Læknaráðs er svohljóðandi:

„Af þeim gögnum, sem fyrir liggja, einkum vottorði Bjarna Bjarnasonar, starfandi læknis í Reykjavík, virðist mega ráða, að Árni Björnsson hafi fengið áverka efst á enni vinstra megin og á báðar kinnar.

Af sjúkdómseinkennum mannsins má ráða, að hann hafi fengið mar á heilann vinstra megin, sem orsakar máttleysi og málleysi. Við mænuvökvarannsókn í Landspítalanum fannst ferskt blóð, sem sýnir, að blætt hefur undir línu heilahimnunnar, eins og jafnan á

sér stað við mar á yfirborði heilans. Enn fremur blæddi á vinstra auga strax eftir áfallið.

Marið á vinstra heilahveli hefur sennilega hlotizt af áverka þeim, sem merki sáust um efst á enninu vinstra megin.

Ummerki þau, sem fundust í taugasjúkdómadeild Ríkisspítalans í Kaupmannahöfn við aðgerð þar, og sýndu, að blætt hafði undir heilabasti yfir báðum heilahvolum, hafa sennilega ágerzt smám saman frá fallinu, því að slíkar blæðingar gerast venjulega á löngum tíma, er blóð síast hægt út úr smáæðum, sem rifnað hafa við áverkann.

Eins og fyrr getur, sbr. vottorð Bjarna Bjarnasonar læknis, voru þessi einkenni um ytri áverka sýnileg, daginn eftir að Árni Björnsson slasaðist:

1. Fleiður efst á enni, vinstra megin.
2. Bólga á báðum kinnum, undir kinnbeinum og neðan til á þeim og á hægri kinn tveir litlir, blóðhlaupnir blettir.

Það virðist ekki mögulegt, að þau áverkaeinkenni, sem talin eru undir 2. tölulið, hafi getað stafað af einu falli í götuna, en aftur á móti vel af hnefahöggum. Verður því að álíta sennilegt, að hann hafi hlotið þau, áður en hann féll.

Að því er varðar fleiðrið á enninu, hefur það getað orsakast á þrennan hátt:

1. Af árekstri eða falli, t. d. á húsvegg eða annað hliðstætt.
2. Af höggi með hörðum, sléttum hlut.
3. Af falli í götuna.

Þess er ekki getið, að sandkorn eða götuóhreinindi hafi verið í fleiðrinu efst á enni, en þessa hefði mátt vænta, ef það hefði stafað af falli í götuna“.

Niðurlag.

Sannað er með játningu ákærða Jóns Sigurðssonar og framburði vitna og meðákærða, að hann hefur gerzt sekur um vísvitandi líkamsárás á Tómas Albertsson. Um orsakir til hinna stórkostlegu meiðsla, er Árni varð fyrir í umrætt skipti og valdið hafa varanlegu heilsutjóni, er nokkuð á huldu. Þegar litið er til þess, að sérfræðingar telja sennilegast, að áverkar Árna séu til komnir, áður en hann féll á götuna, og vel kunni þeir að stafa af hnefahöggum, og með tilliti til framburða hinna ákærðu, er að framan hafa verið raktir, þykir þó mega slá því föstu, að Jón hafi með líkamsárás orðið valdur að því, að Árni féll til jarðar, og verði heilsutjón Árna því að teljast Jóni til sakar vegna gáleysis. Jón hefur þannig gerzt brotlegur við 218. gr. alm. hegningarlaga.

Sannað er með játningu ákærðu, að þeir komu sér saman um að taka peninga af Tómasi Albertssyni, eftir að ákærði Jón hafði slegið hann niður, og tók Sveinn síðan peningana. Hugmyndin að peningatökunni virðist ekki hafa verið til, fyrr en eftir að Jón var

búinn að slá Tómas. Verður brotið því að teljast varða við 244. gr. alm. hegningarlaga, en báðum ákærðu ber að refsast að þessu leyti sem aðalmönnum.

Refsing ákærða Jóns Sigurðssonar þykir með hliðsjón af 77. gr. almennra hegningarlaga og þess, hve alvarlegar afleiðingar verk hans hafði, þótt að vísu hafi mjög slysalega til tekizt, hæfilega ákveðin fangelsi 18 mánuði. Refsing ákærða Sveins þykir hæfilega ákveðin fangelsi 4 mánuði. Báða ákærða ber að svipta kosningar-rétti og kjörgengi til opinberra starfa og annarra almennra kosninga.

Ákærðu voru í gæzluvarðhaldi 15.—28. júní 1952. Rétt þykir, að gæzluvarðhaldsvist Sveins frá 19. júní, þ. e. 9 daga, dragist frá refsingu hans, en frá refsingu Jóns dragist gæzla frá 20. júní, þ. e. 8 dagar.

Af hálfu Árna Björnssonar var eigi gerð bótakrafa í máli þessu. Tómas Albertsson hefur gert kröfu um bæt看 að upphæð kr. 3000.00 fyrir vinnutap og svo þjáningar og óþægindi. Fé það, er af honum var tekið, kr. 220.00, hefur ákærði Sveinn endurgreitt honum og mótmælt frekari bótaskyldu. Af hálfu ákærða Jóns hefur kröfuupphæðinni verið mótmælt. Þegar gætt er að upplýsingum, er fyrir liggja um meiðsli Tómasar, þykir kröfu hans í hóf stillt, og verður ákærði Jón dæmdur til að greiða Tómasi nefnda upphæð.

Dæma ber ákærðu til að greiða in solidum allan sakarkostnað, þar á meðal málflutningslaun skipaðs sækjanda, Sigurgeirs Jónssonar héraðsdómslögmanns, og skipaðs verjanda, Sveinbjörns Jónssonar hæstaréttarlögmanns, kr. 1200.00 til hvors.

Dráttur hefur ekki orðið á máli þessu hér fyrir dómi, svo sem rakið er fyrr í gögnum málsins.

Dómsorð:

Ákærði Jón Sigurðsson sæti fangelsi 18 mánuði. Frá refsingunni dragist gæzluvarðhaldsvist hans í 8 daga.

Ákærði Sveinn Einarsson sæti fangelsi í 4 mánuði. Frá refsingunni dragist gæzluvarðhaldsvist hans í 9 daga.

Ákærðu eru sviptir kosningarrétti og kjörgengi til opinberra starfa og annarra almennra kosninga.

Ákærði Jón Sigurðsson greiði Tómasi Albertssyni kr. 3000.00.

Ákærðu greiði in solidum allan sakarkostnað, þar á meðal málflutningslaun skipaðs sækjanda og verjanda í málinu, Sigurgeirs Jónssonar héraðsdómslögmanns og Sveinbjörns Jónssonar hæstaréttarlögmanns, kr. 1200.00 til hvors.

Dóminum skal fullnægja með aðför að lögum.